

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการ
ให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน
ตามภารกิจประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วย

อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี

**การประเมินความเสี่ยงทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘**

เนื่องจากปัจจุบันได้ปรากฏข่าวในสื่อต่างๆ พบว่ามีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นจำนวนมาก ตลอดจนการกระทำที่อาจนำไปสู่การขัดกันแห่งผลประโยชน์ และอาจนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชันของบุคลากรภายในหน่วยงานต่อไป

การประเมินความเสี่ยงทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดำเนินการผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพิจารณากระบวนการจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพัตติมิชอบที่ได้ดำเนินการผ่านมา รวมถึงข้อมูลสถิติเรื่องร้องเรียนการทุจริตและเรื่อง การลงโทษทางวินัยของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในและภายนอกที่ได้สะท้อนผ่านผลคะแนนเครื่องมือแบบวัด IIT และ EIT ของการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. เพื่อประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพัตติมิชอบจากการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

๒. กำหนดมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพัตติมิชอบจากการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร

๓. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงาน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ความเป็นธรรม ปฏิบัติงานอย่างเป็นมืออาชีพ มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้

๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ราชการของหน่วยงาน ตลอดจนประชาชนทั่วไป

๒. ประเด็นความเสี่ยงทุจริตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ สินบน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือในการป้องกันและสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการ ทุจริตขององค์กร สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วยได้วิเคราะห์ประเด็นความเสี่ยงทุจริตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ สินบน ของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน ในประเด็น ดังนี้

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย

๓. การจัดซื้อจัดจ้าง

๔. การบริหารงานบุคคล

๓. นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเสี่ยง	เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม
ปัญหา	เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยง	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต	คะแนนรวมที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสและผลกระทบ

๔. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดำเนินการผ่าน ๓ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

๔.๑ กำหนดเกณฑ์การประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต พิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ

- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) : พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ

- ผลกระทบ (Impact) : การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

เกณฑ์ระดับโอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

ระดับ	โอกาสจะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	โอกาสจะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	กระทบต่องบประมาณและ/ หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	สูง	กระทบต่องบประมาณและ/ หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	ปานกลาง	กระทบต่องบประมาณและ/ หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	น้อย	กระทบต่องบประมาณและ/ หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	น้อยมาก	กระทบต่องบประมาณและ/ หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

หมายเหตุ : ระดับความเสี่ยง = โอกาส x ผลกระทบ

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕ – ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง	๙ – ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๕ – ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑ – ๔ คะแนน

๔.๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ ระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียด รูปแบบ เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้มีความชัดเจนมากที่สุด โดยอาจค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง/มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor)

ขั้นตอนที่ ๒ การจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้นๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว

๕. การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางเพื่อควบคุมหรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบันมาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม ทั้งนี้ ควรเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต/ เหตุการณ์ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง			แนวทาง/มาตรการจัดการความเสี่ยง	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความ เสี่ยง		
ประเด็นที่ ๑ การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘					
๑. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานบางราย มีการเรียกรับสินบนจากประชาชนผู้ขออนุญาตก่อสร้าง ตาม พรบ.สิ่งปลูกสร้าง	๒	๓	๖ (ปานกลาง)	- ผู้บริหารหน่วยงานมอบนโยบายและให้ความสำคัญในการตรวจสอบการพิจารณาการขออนุญาตของหน่วยงานอย่างเคร่งครัด - นำระบบบริการออนไลน์มาใช้เพื่อลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ป้องกันการเรียกรับสินบน - เพิ่มช่องทางการร้องเรียน กรณีมีการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ โดยจะต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่าย และให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส	กองช่าง
ประเด็นที่ ๒ การใช้อำนาจตามกฎหมาย					
๑. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานบางราย มีการเรียกรับสินบนจากประชาชน/ร้านค้า ในการประเมินภาษีให้น้อยลง	๒	๒	๔ (ต่ำ)	- ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิดมีการกำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด - เพิ่มช่องทางการร้องเรียน กรณีมีการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ โดยจะต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่าย และให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส	กองคลัง
๒. การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนจากผู้มารับบริการเพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวกในการให้บริการ	๒	๓	๖ (ปานกลาง)	- เพิ่มช่องทางการร้องเรียน กรณีมีการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ โดยจะต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่าย และให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส	ทุกส่วนราชการ

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต/ เหตุการณ์ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง			แนวทาง/มาตรการจัดการความเสี่ยง	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความ เสี่ยง		
ประเด็นที่ ๓ การจัดซื้อจัดจ้าง					
๑. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานบางราย มีการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์จากร้านค้า เพื่อแลกกับการจัดซื้อจัดจ้างในอนาคต	๒	๓	๖ (ปานกลาง)	- เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจส่วนตัว ธุรกิจครอบครัว การลงทุน หรือความสัมพันธ์กับคู่ค้าเพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น - สนับสนุนส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับเห็นความสำคัญและมีจิตสำนึก ในการต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชัน รวมทั้งจัดให้มีมาตรการควบคุมภายในเพื่อป้องกันการทุจริต คอร์รัปชัน การให้หรือรับสินบนในทุกรูปแบบ	กองคลัง
๒. การเรียกรับสินบนจากบริษัทฯ ผู้รับจ้าง เพื่อแลกกับการกำหนด TOR โดยการ Lock Spec เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัทฯ ผู้รับจ้าง	๒	๔	๘ (ปานกลาง)	- กำหนดขั้นตอนการทำงานสำหรับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรจะได้รับสินค้าหรือบริการที่ตรงตามความต้องการและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร - กำหนดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่เพื่อเป็น ก าร คำนวณอำนาจ (Check and Balance) หรือสับเปลี่ยนงานตามรอบระยะเวลา	กองคลัง
๓. การเรียกรับสินบนจากบริษัทฯ ผู้รับจ้าง เพื่อให้การตรวจรับงานไม่ตรงตามสัญญาหรือเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัทฯ ผู้รับจ้าง	๒	๔	๘ (ปานกลาง)	- สอบทานแนวปฏิบัติและมาตรการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย และสถานะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป	กองคลัง

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต/ เหตุการณ์ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง			แนวทาง/มาตรการจัดการความเสี่ยง	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความ เสี่ยง		
ประเด็นที่ ๔ การบริหารงานบุคคล					
๑. ผู้บริหารหน่วยงานมีการเรียกรับผลประโยชน์จากเจ้าหน้าที่กรณีโยกย้ายเลื่อนตำแหน่งภายในหน่วยงาน	๒	๓	๖ (ปานกลาง)	- ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียน กรณีมีการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่มายังสำนักงาน ป.ป.ช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่าย และให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส	สำนักปลัด
๒. การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนจากผู้สมัครงาน เพื่อแลกกับการได้รับคัดเลือกเข้าทำงาน	๒	๔	๘ (ปานกลาง)	- ประชาสัมพันธ์การรับสมัครพนักงานผ่านสื่อช่องทางต่างๆ - แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาและคัดเลือก กำกับ ดูแล ควบคุม โดยกำหนดผู้รับผิดชอบชัดเจน	สำนักปลัด
๓. การซื้อขายตำแหน่ง การรับสินบนในรูปแบบผลประโยชน์ทั้งที่เป็นตัวเงินและประโยชน์รูปแบบอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งการเลื่อนตำแหน่ง หรือความดี ความชอบพิเศษ	๒	๓	๖ (ปานกลาง)	- การแจ้งเวียนหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคลที่โปร่งใสและเป็นธรรม - เผยแพร่หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด - ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง - จัดช่องทางการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ	สำนักปลัด
๔. ดำเนินการทางวินัยที่ไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม	๒	๔	๘ (ปานกลาง)	- เปิดเผยผลการประเมินให้บุคลากรรับทราบ - ประชาสัมพันธ์และกำหนดระเบียบการดำเนินการทางวินัยให้ชัดเจน ตรวจสอบผลการพิจารณาทางวินัยได้	สำนักปลัด

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย	จำนวน ปัจจัย เสี่ยง
ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕ - ๒๕	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ - ต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที	-
ความเสี่ยงระดับสูง	๙ - ๑๔	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ - ต้องมีการจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้	-
ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๕ - ๘	ระดับที่ยอมรับได้ - แต่ต้องมีการควบคุมความเสี่ยง	๙
ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑ - ๔	ระดับที่ยอมรับได้	๑